

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Inzerati: do 9 petih vrst 1 D, od 10—15 petih vrst 1 D 50 p, večji inzerati petih vrst 2 D; notice, poslane, izjave, reklame, preklic petih vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust le pri naročitih od 11 objav naprej. — Inzeratni davek posebej. Vprašanjem glede inzeratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Kneževa ulica št. 5, pritrilčno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Kneževa ulica št. 5, I. nadstropje

Dopise sprejema le podpisane in zadoščane frankovane.

Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
v Jugoslaviji vse dni po Din 1—
v inozemstvu navadno dni Din 1, nedelje Din 1-25
Poštnina plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		V Jugoslaviji		V inozemstvu
		v Ljubljani	po pošti	
12 mesecev	Din 120—	Din 144—	Din 216—	
6	60—	72—	108—	
3	30—	36—	54—	
1	10—	12—	18—	

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
Na samo pisemna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Univ. prof. dr. Metod Dolenc:

Ali gre poslancem po razpustitvi parlamenta imuniteta?

Administrativni odbor narodne skupščine je po naših dnevnikih razglasil, da tolmači ustavo tako, da imajo narodni poslanci po razpustitvi narodne skupščine pravico do dnevnice in imunitete. O delikatih zadevi samonakazovanja dnevnice nečem govoriti, pač pa se hočem baviti z vprašanjem imunitete. Prvo vprašanje rešuje namreč skupščina avtonomno z resolucijo, drugo pa je stvar obče zakonodaje, ker se tiče tudi takih državljanov, ki niso bili člani razpuščene narodne skupščine. Pred volilno borbo smo in če stori bivši narodni poslanec nekaj zoper kazenske zakone, imajo tisti, ki so bili prizadejni na časti, telesu, kreditu itd., veliko zanimanje na tem, ali jih ščiti s o d i š č e pred morebitnimi napadi bivših poslancev. In tu se vprašamo: Ali mora sodišče pripoznati imuniteto bivšim narodnim poslancem?

Sodniki so nezavisni in sodijo po zakonih. Oni se morajo vprašati: Ali obstoji — ne kakšno mnenje administrativnega odseka narodne skupščine —, ampak kak zakon, ki garantira bivšim poslancem imuniteto. Ustava pravi sicer, da se narodna skupščina voli na 4 leta, a volilni zakon je ustanovil za ravnokar razpuščeno narodno skupščino, da trajajo njeni mandati do 29. junija 1923. Mnenje, da trajajo mandati narodnega poslancev tudi še po razpustitvi narodne skupščine dalje — do volitvenega dne nove skupščine, kakor je bilo to — po dnevnikih urbi et orbi razglašeno, nima nobene zakonite opore. Če bi razpustitev narodne skupščine ne ukinila mandata, potem ni vzroka, da bi imuniteta ne trajala še naprej — do konca normalnega izteka mandatne dobe. Potem bi mogli — vsaj teoretično! — imeti dve ali več narodnih skupščin s čisto drugimi, seveda imunitetami poslancev hkratu. Ni, da bi tako absurdno še le pobijali. Ali ugovarjati bi se dalo tako-le: Kralj sklicuje po ustavi narodno skupščino in nihče mu ne more braniti, da jo skliče tudi še enkrat po razpustitvi. Toda: Čl. 52. ustave daje res pravico vsakokratnega sklicanja v zvezi z ugotovitvijo pravice kralja, da zaključuje zasedanje, to pa pred ustanovitvijo pravice kralja, da razpusti narodno skupščino. Obenem z

določilom o razpustitvi pa se odreja striktno, da je poskrbeti hkratu za nove volitve in za sestanek novo izvoljene narodne skupščine. Ta razvrstitev misli in sklopitev striktnih določil o razpustitvi in zopetnem sklicanju nove skupščine v čisto kratkem roku pogoji jasno to, kar odgovarja normalnemu pojmovanju: da razpuščene narodne skupščine isti kralj ne sme več pozvati na novo zasedanje. S tem se vjemajo popolnoma določila glede razpustitve narodne skupščine, če pride do potrebe izpremembe ustave, s tem se popolnoma sklada ideologija zakona o ministrski odgovornosti, ki pravi, da se po razpustitvi narodne skupščine nadaljuje postopanje zoper ministra v prihodnjem zasedanju (scilicet nove skupščine).

Izjema, ki pa se ne sme razširjevati na neizvzete slučaje, je podana edinole tedaj, ako pride do smrti ali ostavke kralja, ki je razpustil zbornico. Tu nastopi novi kralj in se mora pozvati stara zbornica v 10 dneh, da položi pred njo državno prisego. V stari srbski ustavi (1903) je bilo izrečno navedeno (čl. 59.), da tako sklicana razpuščena zbornica »izvrši taj zadatke« (scilicet: in nič več); v vidovdanski ustavi je ta pristavek izpuščen. Ali to ne izpreminja na osnovni ideji ničesar, da člani bivše narodne skupščine postanejo le iz preke drž. potrebe po pozivu novega kralja brez nove izvolitve vnovič narodni poslanci, da dobe šele z novim pozivom mandat, ki jim poteče ali normalno s potekom ustavno določenega roka ali pa z novim razpustom. Medčasno od razpustitve pa do novega sklicanja tisti narodni poslanci, ki niso po poslovniku v kakšnem permanentnem odboru, ne morejo uživati imunitete.

Za izjave in celo postopanje pri izvrševanju mandata so poslanci odgovorni samo narodni skupščini po določilih poslovnika glede disciplinarnih kazni (čl. 87.). Katera skupščina naj bi odločala o vseh teh rečeh, če je skupščina razpuščena? Ali naj se res čaka na ostavko ali smrt kralja, da bo od novega kralja vnovič pozvana skupščina sodila morebitne pregrehe? Ali naj sodi nova skupščina, ki bo šele izbrana, pri kateri pa morebiti dotičnega poslanca ne bo več? Pravilen je tu le sklep,

da po razpustitvi skupščine njena disciplinarna moč preneha, da nastopi za vse bivše poslance kaznivost le po splošnih kazenskih predpisih. (Samo za tiste poslance, ki vrše nadalje svoj mandat v kakšnem permanentnem odboru, in to tudi preko dne volitve do izbora novega permanentnega odbora nove skupščine, velja imuniteta dalje; o njihovi odgovornosti mora donesti poslovnik bližje navedbe).

Po čl. 88. ustave pa ne smejo biti narodni poslanci za nobeno kaznivo delo kazenski preganjani, »dok traja njihov mandat«, brez privolitve narodne skupščine. Obtožba se sme dvigniti le radi takega dejanja, radi katerega je bil poslanec od narodne skupščine izročen. Če bi veljala imuniteta tudi še po razpustitvi skupščine, kdo naj bi dovolil izročitev? Nova skupščina ne bo mogla dati dovoljenja, če ni tisti poslanec vnovič izvoljen. Ako vzamemo, da preneha imuniteta šele z dnem nove volitve, potem vstvarimo za bivše narodne poslance očividno boljši položaj kakor za one, ki so člani nerazpuščene narodne skupščine, kajti tem preti takojšnja izročitev, onim pa ne!

Pa še nekaj govori v prid nazora, da mandat narodnega poslancev ob razpustitvi narodne skupščine neha. Po volilnem zakonu z dne 27. janija 1922 ima narodna skupščina izpolnitev izpraznjenega poslanskega mandata izvršiti v 5 dneh, odkar se je mesto izpraznilo. Če torej n. pr. narodni poslanec umre, pa se njegov namestnik, željan imunitete itd., oglasi za izpraznjeni mandat, kdo mu more — ob naziranju administrativnega odbora razpuščene narodne skupščine — to braniti, pa tudi —, kdo ga naj vpokliče, ko je zbornica razpuščena? Nastane pa še mnogo drugih nerazrešnih vprašanj, n. pr.: Ali se sme in more narodni poslanec po razpustitvi skupščine svojemu mandatu odpovedati? Odklej naj velja imuniteta takega namestnika bivšega poslancev? Kje naj namestnik preminulega poslancev položi prisego, od katere naprej sme vršiti poslanske dolžnosti? Itd., itd.

Vse kaže, da po duhu naše ustave in naših zakonov preneha imuniteta narodnih poslancev (razen v izveznih primerih permanentnih odborov z dnem razpustitve.) Besedo imajo naša sodišča. Ker imamo še vedno petero kasacijskih sodnih instanc in bi bilo silno mučno in za naš ugled v inozemstvu zelo kvarno, ako

bi razne vrhovne sodne instance sode različno v tem važnem vprašanju, želeli bi, da se stvar nujno vsestransko razmotri in s tem ugledi vsaj pot do enotnega naziranja. Pri prvi priliki pa naj se uredi stvar zakonitim putem z vso potrebno jasnostjo.

Iz seje ministrskega sveta.

BEEDNO STANJE PREBIVALSTVA V PASIVNIH KRAJIH. — VLADNA AKCIJA ZA POMOČ. — OSEBNE SPREMEMBE V ŽELEZNIŠKI UPRAVI. — VEČNI SPORAZUM Z ITALIJO.

— Beograd, 4. jan. (Izv.) Na snočni seji ministrskega sveta je bila zopet dolgotrajna razprava o zelo bednem položaju prebivalstva v pasivnih krajih. Prihajajo zanesljiva in uradna poročila, da prebivalstvo v nekaterih krajih Črne gore, Bosne, Hercegovine in Dalmacije naravnost strada in trpi največje pomanjkanje. Dosedanja akcija ministrstva za socialno politiko je bila v teh pasivnih krajih popolnoma brez vsakega pozitivnega uspeha. Minister za socialno politiko ni pri svoji akciji za nabavo cenenih živil upošteval najvažnejšega dejstva, da prebivalstvo v teh krajih nima niti toliko razpoložljivih denarnih sredstev, da bi si moglo nabaviti tudi ona od vlade za nabavno ceno določena živila. Javnost se je sedaj začela zelo zanimati, kako so bili razdeljeni ministru za socialno politiko dani krediti za pobijanje draginje in kam so šle vse subvencije. Sedaj zbirajo razne statistične podatke. Zbran je že precejšen material.

Na včerajšnji seji je kočno minister za socialno politiko dr. Perić naglašal, da je treba uvesti pošteno in sistematično akcijo, ki bo v resnici odpomogla veliki bedi prebivalstva v pasivnih krajih. Ministrski svet je na včerajšnji seji razpravljaj razne možnosti akcije. Vsi ministri so soglašali v tem, da je vladna dolžnost dati prebivalstvu goranih krajev brezplačno na razpolago vse življenjske potrebščine. Izvoljen je poseben ministrski komite, ki ima prevzeti vodstvo in odgovornost za uspeh akcije.

Ministe saobračaja je ponovno poročal o personalnih spremembah v ministrstvu saobračaja, kakor tudi pri ostalih službenih mestih železniške uprave. Minister saobračaja je poročal tudi o dosedanjih uspehih uradne preiskave pri zagrebški direkciji. Preiskava še ni popolnoma zaključena in rezultati še niso popolnoma ugotovljeni. Iz pteka dosedanje preiskave pa je minister sa-

obračaja prepričan, da se kličeta na sodno odgovornost dosedanjih ravnateljev Leonid Franič in njegov pomočnik ing. Makso Klodič. Ministrski svet pa še ni o tem definitivno sklepal.

Minister saobračaja je dalje poročal o brezplačnih časnih železniških kartah. Vlada je sprejela predlog ministra saobračaja, da se uredi vprašanje brezplačnih železniških kart v tem smislu, da se začasno dovoli glavni murednikom stalna brezplačna železniška karta I. razreda, veljavna za dobo treh mesecev, ostalim pa prosta vozovnica II. razreda na vsakokratno prošnjo. Vprašanje pa še ni definitivno rešeno, ker je včeraj pri ministrstvu saobračaja interveniralo Udruženje jugoslovenskih novinarjev. Ministru saobračaja je bila predložena posebna spomenica, ki omenja vse neprilike in situacije pri izpostavi enkratnih brezplačnih vozniških listov.

Minister zunanjih zadev dr. M. Ninčić je končno na seji poročal o zunanje-političnem položaju. Minister zunanjih zadev je zastopal princip politike čakanja. Vlada je odločena, da počaka za končno izvršitev rapalske pogodbe in st. margheritskih konvencij rok do 7. februarja t. l. Za slučaj, da ni do dosežen nikak pozitiven uspeh, je vlada odločena predlagati pri Društvu narodov registracijo rapalske pogodbe.

Situacija volilne borbe.

STRANKARSKA RAZCEPLJENOST V VOJVODINI. — VPRAŠANJE VOLILNE PRAVICE NARODNIH MANJŠIN.

— Beograd, 4. januarja (Izv.) Živahna in obsežna volilna borba se razvija v Vojvodini, kjer so dosedaj imeli radikalci svoje glavne postojanke. V Vojvodini pa se za volitve pripravljajo tudi neslovenske narodne manjšine. Zanimivo je dejstvo, da so se začeli politično udeleževati tudi Slovaki, ki postavijo lastne kandidate. Slovaki štejejo v Vojvodini nad 120.000 duš.

Madžari in Nemci se tudi zanimajo za volitve. Nemci priredijo prihodnje dni v Novem Sadu skupščino, na kateri bodo definitivno razpravljali o politični taktiki in nastopu pri volitvah. Močna je med Nemci struja, ki propagira samostojni nastop Nemcev in postavitev lastne kandidatne liste. Tudi Madžari so postali zelo agilni.

V madžarskih in nemških krogih je vzbudila splošno veselje vest, da je vlada pripravljena priznati Nemcem in Madžarom volilno pravico. Videti je torej, da bo Vojvodina glede strank najbolj razcepljena.

Milica Janković.

Zapiski v naglici.

Iz knjige: »Težka leta.«

(Konec.)

Mi smo se vrnili pravkar z Morave od kopanja ter jemo koruzen kruh brez kvasa in skutu. To je za posladkanje. Nakrat se začne tak vrisk, da zašklepetajo kar kosti v človeku. Kaj je to? Tako trpinčijo Bolgari ljudi fizično. Ti le mučijo rajši dušo. Vrisk in javkanje ne prestane. Nesrečen seljak iz okolice, ki je moral delati tlako, je padel v kotel z marmelado. Kakor v žarečo lavo. Kuhalnica je bila kratka, kotel pa velik in plitev; kuhalnica se mu je slučajno izpolnila iz rok in on je padel z obrazom v kotel. Odnosi so ga v bolnišnico, kjer je umrl po dveh urah strašnih muk.

Stemnilo se je. Ti so se vrnili z ekskurzije nekako mračni. Ne pijejo, ne smejejo se. Moja mlada gazdarica (gospodinja) mi šepeta, da so tam ubili osemnajst ljudi. Najmlajši od njih je imel sedemnajst, a najstarejši štirideset let. Veliko ljudi so internirali, mnogo jih je zbežalo na planino. Nek starček je skušal ubežati, da bi ga ne internirali, pa so ubili tudi njega. To mi je pravil

nek Slovak — je dodala gazdarica. Rekel je: »Imam greh na duši, ubil sem človeka. Pil sem mnogo žganja, trezen bi ne storil kaj takega. Jaz nisem kriv, moral sem, ker so mi tako zapovedali, pa vendar mi je težko. Ubil sem starca, ki je bil brez orožja.«

Pokaže mi onega, ki ji je pripovedoval. To je oni, ki me je prosil tinte. Šepetaje pripovedujemo to drug drugemu. Da li niso to tudi malenkosti? Evo, naj jih vzljubi zdaj ona lepa.

Nekoliko mesecev je že, odkar sem se preselila v kopališče, kjer je polno beguncev. Dajem lekcije: Delam. Od ponedeljka do sobote se niti ne zavedam, kako mi mineva čas. Učenke imam dobre. Utrujena od dela, spim ponoči prilično dobro. Tu je vendar bolje, ker ni toliko vojske. Ko človek dela, mu je lažje.

Udarjali so na boben in razglasili, da mora vsak državljan iz okupiranega ozemlja, naj bo mož ali žena, prvi pozdraviti vsakega avstrijskega oficirja, drugače bo strogo kaznovan. Med žensvom strašno ogorčenje. Ene obečajo, da ne pojdejo iz hiše, druge pretijo (sami sebi!) da ne bodo pozdravljale prve, naj že bo, kar hoče. Može ubogajo, ker

so mnogo na slabšem: vsak trenutek jim preti interniranje.

Žene niso izvrševale naredbo. Niso prešli trije tedni a boben zopet udarja. Naredba se ne izvršuje, radi tega se še enkrat pozivlja meščanstvo, da se pokori zakonom. Kdor v bodoče ne bo ubogal, bo interniran, naj bo mož ali žena.

Sedaj smo obmolknile. Nekatere pozdravljajo pa ne povedo, kar si mislijo. Več gospodičen je prevrglo naredbo v šalo. Izprehajajo se v parku pa kolikorkrat srečajo enega oficirja se mu klanjajo in govore: Dober dan. Oficirji je to presedalo; eden je celo protestiral a gospodična je odgovorila, da ne želi biti internirana. Nek oficir je rekel: — Ne vem, kdo si je izmislil to naredbo. Ko jaz srečam kako srbsko damo, pozdravljam jo že od daljave petih metrov, da jej prihranim užaljenje.

So tudi častitljivi in izobraženi ljudje med njimi. Ali ... V Kruševcu je komandant mesta ošvrknil s korobačem srbsko gospo, ker ni naprej pozdravila njega in njegovo komendantovko. In to prav isto komandantovko, ki se je oplala in plesala v kavarni na mizi. Žene so jim lepe kakor oni: dve stvari gotovo znajo vsi oni: najesti se in napiti. Neki narednik je zahteval od siromašne žene

neko stvar a ona mu je odgovorila, da nima, ker mora rediti šestero otrok. — Vzemi Švaba v hišo pa bo hranil njih in tebe — jej je dejal on.

Ne rečem, da pri nas ni grdobija, teh ne prištevam k srbskim ženam, to je srbski gnoj.

Ne morem več. Duši me. Zopet živčni napadi. Pa si mislim, da bi bilo lahko še hujše (tam, kjer so Bolgari, je mnogo hujše) pa to me ne more potolažiti. Čujejo se dobre novice, jaz jim ne verujem. Utrujeni smo, izgubili smo vero. Kolikorkrat sem se nadejala zama! Zmislim se na tridesetletne in stoletne vojne in si želim umreti. Učenke sem za poletje odslovila in sedaj ni mi do tega, da bi zopet pričela delati. Kakor da pričakujem nečesa. Neumno je to: z razumom — ne verujem a v srcu se nadejam. Danes pišem iz jeze. Papirje držim v peči med poletjem pa se vendar le bojim. Vsak čas oni nekaj preiskujejo. Koliko knjig je že do sedaj zgorelo! Danes zjutraj sem srečala logarja. To je prvi, kteremu sem pogledala slučajno v oči. Nisem ga pozdravila. Oba sva se nekako zdržnila in obrnila glavo. Upam, da me ne da internirati. Ne, nato bi jaz ne pristala. Razmišljam kakšne strašne stvari bi jim povedala v obraz, da bi me ubili na mah. Neumnosti. Toda v meni vse

kipi od sovraštva, ko se oni vesele. No, coj so pili, peli, razbijali kozarce ter povsem blizo mene. A meni je strašno utripalo srce in zbiral se strup v duši.

Mračni se. Skozi okno, skozi veje, vidim milo, mlado ženo, svojo učenko, katera živi tu-le samo na pol. Nekaj mi zatrepeta v duši, ko opazujem to ju-naško, slušano, malo osebo, ki se vznepa po rebri z nekim čudnim izrazom. Odprem okno tako nekako instinktivno.

— Kaj delate, gospa Olga?

— Čakam naše! — odgovori ona tako svečano in glasno, kakor da bi ne bilo onih tu v prvih hišah zraven nas.

Hotela sem jej reči skeptično: Kaj se niste še utrudili samega čakanja? Pa pogledam jej v oči in vznemirim se, kakor se nisem že davno.

V njenih očeh je sijala tako trdna vera in ljubezen, da se je v meni nekaj zganilo. Kakor ko se na večer svečo prižge sveča in se osvetli ikona, ki je zastrta s temo, tako se je razlila po mojej mračnej duši svetloba in začutila sem, da ne bom več dvomila o tem, da so naši odrešitelji blizu.

O, učenka moja, mlada žena srbskega oficirja niti ne slutiti kako sem jej hvaležna za ta trenutek.

V Vojvodini bodo nastopile zelo številne stranke. Svoje kandidatne liste postavijo: radikalci (Pašićeva in Protićeva struja), demokratje, zemljoradniki, dobrovoljci, Slovaki, Nemci in Madžari. Med obema radikalnima strujama se vodi posebno ljuta borba za mandata. Dejstvo je, da ima Stojan Protić v Banatu zelo veliko prijateljev in somišljenikov. V svojem organu »Radikale« je danes Stojan Protić izdal obširna navodila, kako imajo njegovi somišljeniki nastopati pri bodočih volitvah. Protić v glavnem naglašava načelo, da morajo njegovi pristaši povsod najprej podpirati radikalno stranko kot tako. Za slučaj, da kje prodoro, naj postavijo lastne kandidate. Od slučaja do slučaja pa naj se napravi kompromis z ostalimi po programu sorodnimi strankami.

Razmerje med Jugoslavijo in Grško.

AKCIJA ATENSKEGA POSLANIKA BALUGDŽIČA.

— Beograd, 4. januarja (Izv.) Takoj po svojem prihodu v Beograd je naš atenski poslanik Živojin Balugdžić obširno poročal zunanjemu ministru o sedanjih političnih konstatacijah na Grškem in o razpoloženju Grške za končni sporazum z našo kraljevino. Podrobno poročilo je poslanik podal o konvenciji glede solunskega pristanišča. V tem oziru so nastala med obema vladama neka nesoglasja in je osobito sporno postalo vprašanje suverenit nad pristaniščem. Kakor znano, zahteva naša država popolno suverenost nad onim delom solunskega pristanišča, ki je določen za našo uvozno in izvozno trgovino. Grška smatra, da bi bila na ta način prikrašćana in da bi bila naša zahteva na škodo grške suverenosti. Vprašanje je radi tega postalo komplicirano. Upati pa je, da se doseže tudi glede te točke pravičen sporazum.

Nekateri politični krogi pa spravljajo prihod poslanika Balugdžića tudi v zvezo z njegovo mislijo, da se začne pogajanja o vstopu Grške v zvezo držav male antante. Glede tega vprašanja ne obstaja v Beogradu posebno dobro razpoloženje.

Na drugi strani pa zopet pripovedujejo, da skuša ministrski predsednik pridobiti poslanika Balugdžića za to, da bi kandidiral na listi radikalne stranke. Ta vest pa je gola kombinacija.

Vprašanje imenovanja poslanika v Rimu.

— Beograd, 4. januarja (Izv.) Iz diplomatskih krogov je vaš dopisnik izvedel, da bo dosedanji naš poslanik v Rimu g. Antonijević v najkrajšem času odpoklican. Njegovi dosedanji neuspehi v politiki napram Italiji so glavni povod. Na merodajnih mestih pa vlada tudi zelo veliko razpoloženje za to, da postane naš vodilni poslanik v Rimu mož, ki ima za to vse sposobnosti, ker je rimsko poslanstvo za našo državo največje važnosti in je treba na tem mestu diplomatsko popolnoma rutiniranega politika. Nekateri govore, da bo poslanik Balugdžić imenovan za poslanika v Rimu.

Sklicanje finančnega odbora.

— Beograd, 4. jan. (Izv.) Z ozirom na to, da vlada potrebuje na podlagi ustave odobrenja finančnega odbora za nabavo novih kreditov, je vlada smatrala za potrebno, da se skliče finančni odbor. Minister financ je pismeno zaprosil predsednika finančnega odbora, da skliče v najkrajšem času sejo. Finančni minister motivira ta svoj predlog s tem, da potrebuje vlada ustavno parlamentarno podlago za kredite iz 7% posojila in kredite iz 100milijonskega dolarskega posojila. Demokratje se iz politično - taktičnih ozirov protivno sklicanju seje in skušajo na ta način spraviti radikalno vlado v največjo zažrejo.

MUSLIMANSKI DESNIČARJI IN VLADA.

— Beograd, 4. januarja (Izv.) Iz Sarajeva dospe danes dopoldne v Beograd posebna deputacija muslimanskega desničarskega kluba z designiranimi ministroma Omerovićem in Serićem. Danes ob 11. dopoldne ima ta deputacija izročiti ministrskemu predsedniku Nikoli Pašiću odgovor muslimanov na njegovo pismo, v katerem so bili označeni pogoji kabineta za vstop muslimanov v vlado.

UKINJENJE IZVOZNE CARINE.

— Beograd, 4. jan. (Izv.) Posebni odbor v finančnem ministertvu razmotriva na predlog ministra financ vprašanje o ukinitju izvozne carine. Ukinitje se imalo vse carinske postavke razum fiskalnih. Ostati ima v veljavi le še sedaj določena izvozna carina na svinje in na vsa žita.

Zbirajte znamke za „Jugoslovensko Matico“

Zavezniška konferenca v Parizu.

REPARACIJSKI NAČRTI. — FRANCIJA ODKLANJA ANGLEŠKI NAČRT. — MOŽNOST PRELOMA MED FRANCIO IN ANGLIJO? — KOMPROMIS.

FRANCOSKI NAČRT.

— Pariz, 2. jan. (Havas) Predlog francoske vlade na pariški konferenci naglašava najprej, da Francija goji iskreno željo delovati za udržitven miru potom izvedbe pogodb v tesnem sporazumu z zavezniški in misli, da je popolna nadomestitev uničenega zadeva elementarne pravičnosti.

Francoski predlog obsega nastopne točke:

- 1.) Poskus rešiti problem reparacij in vprašanja medzavezniških dolgov;
- 2.) položiti temelje točno označene politike glede stabilizacije marke in reorganizacije nemških financ;
- 3.) takojšnji odlok glede moratorija in garancij, ki jih zahteva Francija nemudoma.

Glede prve točke se pripominja, da smatra Francija nemške prošnje za nedopustne. Francija ne bo dovolila nobenega znižanja svojega deleža pri reparacijah. Francija bi upoštevala znižanje samo tedaj, če bi zavezniški dovolili urediti drugače njene terjatve napram Nemčiji. Francija ni v stanu poravnati svojih dolgov niti obrestih, dokler Nemčija ne plača zneska francoskih izdatkov, ki odgovarja francoskemu deležu od dolžnega pisma serije A in B. Francija bi bila pripravljena v slučaju, če Nemčija izplača vnaprej, eskompitirati njene dajatve z znižanimi obrestmi in podpirati nemško zunanje posojilo.

Po francoskem mišljenju bi moral obsegati načrt reforme nemških financ sledeče točke: 1.) izdelati načrt za stabilizacijo nemške valute; 2.) vzpostaviti ravnotežje v domačem gospodarstvu; 3.) ustaviti eskompitiranje zakladnih menic državne banke; 4.) poostrižiti preprečevalne ukrepe proti utoku kapitala. Vsa ta določila naj bi spadala pod kontrolo garancijske odbora. Če bi država ne prevzela določenih obvez ali bi jih ne izpolnjevala, bi to pomenilo neposredni prestop in sankcije bi nastopile takoj. Moratorij je Francija pripravljena dovoliti pod pogojem, če se ne bo tical celokupnega plačila in če bo v zvezi s tem zaplajen zatek. Moratorij bi se lahko dovolil kvečjemu za dobo dveh let. Načrt je bil izdelan z namenom, preprečiti vsako novo vojaško okupacijo, čeprav bi Nemčija ne izplačala vseh dajatve.

V svrhu dajatev v naturi se predlaga ustanoviti v Essenu mednarodno kontrolno komisijo za izkoriščanje premoga in gozdov. V slučaju, da Nemčija ne izpolni svojih obveznosti, bi se izvršila v zasednem all ruhrskem ozemlju odgovarjajoča rekvizicija. Zadatki, ki garantirajo v enaki meri dajatve v gotovini kot v naturi, obsegajo: 1.) pobiranje izvoznih dobavkov v inozemski vrednosti. Skupni letni dohodki od teh ukrepov se cenijo na 400 milijonov zlatih mark; 2.) opečatenje carinskih dohodkov v zasednem ozemlju in glavnih carinskih uradov v ruhrskem ozemlju. Dohodki iz tega vira bi znašali letno 200 milijonov zlatih mark; 3.) opečatenje premogovnih davkov v zasednem in ruhrskem ozemlju bi znašalo 400 milijonov mark; 4.) uveljavljenje papirnatih marke kot dohodka od carinskih uradov in premogovnih davkov.

Skupno bi znašalo uveljavljenje določenih zadatkov eno milijardo zlatih mark. Če bi Nemčija ne izpolnila načrta, bi nastopile nemudoma in avtomatično sledeče sankcije: 1.) vojaška okupacija okr. Essen in Bochum kakor tudi dela ruhrskega ozemlja, ki naj ga določi maršal Foch; 2.) carinski kordon vzhodno od zasedenega ozemlja.

ITALIJANSKI PREDLOG.

— Pariz, 3. januarja. (Havas) Italijanski predlog naglašava, naj se zavezniški sporazumejo glede rešitve vprašanja nemških bonov tako, da bi se to izvršilo: 1.) potom vrednosti državnega imetja, ki ga je izročila Avstro - Ogrska; 2.) potom zneska, ki odpade na avstrijske in madžarske reparacije in odgovarja vrednosti izročenegega tem državam imetja; 3.) potom reparacijskih vsot, ki jih dolguje Belgija; 4.) potom kompenzacij različnih terjatev, ki jih je priznala Nemčiji reparacijska komisija in ki naj se kapitalizirane vračunajo v skupni dolg; 5.) potom anulacije enega dela bonov serije C na isti višini z zneskom dolgov, ki so zapadli pri onih državah, ki bi morale plačati reparacije Angleški in ki jih ona ne bo terjala. Nemški dolg bi bil na ta način znižan do obližnosti serije A in B. Dalje naj se dovoli moratorij za dobo dveh let, ki naj se nasloni na ustanovitev zadatkov. Nemčija bi v kratkem prejela posojilo v znesku 3 milijard zlatih mark. Dajatve v naturi naj se nadaljujejo. Garancijski odbor naj bi pazil, da se izvedejo finančne reforme. Kot zadatke predlaga Italija: 1.) vzdrževanje kontrole nad dovoljenjem izvoza in uvoza; 2.) vodstvo uprave na zunanji mejl renske pokrajine zavezniki neposredno prenesejo; 3.) nadzor nad držav. gozdovi; 4.) nadzor nad rurskimi državnimi rudokopi.

— Pariz, 3. januarja. »Daily Mail« poroča, da so člani angleške delegacije zvedeli, da je francoska vlada odklonila predlog sprejeti angleški načrt za podlago pogajanj. Sklep francoske vlade bo proglašen danes. Radi tega je položaj resen. Angleška delegacija je imela v hotelu »Crillon« pod predsedništvom Bonar Lawa posvetovanje, ki je trajalo do polnoči. Skušalo se je dognati, če bi mogla sprejeti angleška vlada francoski načrt z nekaterimi izpremembami.

— Pariz, 3. januarja. Pertinax izjavlja v »Echo de Paris«, da je reparacijski načrt angleškega zakladnega urada nesprejemljiv, ker ne priznava v današnji podlanski seji, da se sprejme kot temelj za

pogajanja francoski načrt. Ako ta predlog ne prodre, je vprašanje, če bo konferenca še dalje zasedala. Verjetno je, da bi Belgijci in Italijani podpirali francoski predlog.

FARNCIJA ODKLANJA.

— Pariz, 3. januarja. (Izv.) Millerand je sročil po sprejemu ministrskega predsednika Poincarreja, ki mu je poročal o angleškem načrtu, kategorično izjavil, da mora Francija angleški načrt brezpogojno odkloniti. Konečno stališče Francije napram angleškemu načrtu bo precizirano na seji ministrskega sveta.

— Pariz, 3. januarja. (Izv.) V razgovoru z belgijskim ministrskim predsednikom Theunisom je Poincare izjavil:

»S štirimi prsti lahko delamo, s tremi lahko, tudi s dvema, toda težko je, če ima človek samo še en prst, tedaj je vsako delo nemogoče in mora človek izročiti tudi roko.«

— London, 3. januarja. (Izv.) Po poročilih iz Pariza ima Francija za slučaj, da ne bi Nemčija hotela prevzeti obveznosti napram francoskim zahtevam, v programu tele represalije:

- 1.) vojaško okupacijo okrožij Essena in Bochuma in dela ruhrskega ozemlja, v kolikor bo to smatral za potrebno maršal Foch;
- 2.) določitev carinskih meja in vzpostavitev carinskih uradov v okupiranem ozemlju.

— London, 3. januarja. (Izv.) Po vestih iz Newyorka ameriški tisk z velikim nezanimanjem sledi dogodkom na pariški konferenci. Za slučaj, da bi konferenca ne imela pozitivnih uspehov, je Amerika pripravljena predložiti strokovnjakom vseh ineteresiranih držav svoje posebne načrte. Ameriški tisk nastopa proti francoskemu načrtu ter piše simpatično o stališču Anglije. V slučaju, da bi prišlo do preloma s Francijo, smatra Anglija za gotovo, da stopi Amerika na njeno stran.

— London, 3. januarja. (Izv.) Reuters urad javlja iz Pariza: Francoski kabinet je končeval svoj zavrnil britanske reparacijske predloge.

VČERAJSNJA SEJA PARIŠKE KONFERENCE.

— Pariz, 3. jan. (Izv.) Na današnji konferenci ministrskih predsednikov je Poincare najprej motiviral francosko stališče, naglašujoč absolutno nemogućnost, da bi francoska vlada sprejela oziroma upoštevala angleški načrt. Francoska vlada je mnenja, da so v tem načrtu dovoljene Nemčiji vse mogoče koncesije brez vsakih jamstev. Francija vstraja pri načelu: »Brez jamstva nikakega moratorija!«

Za Poincarejem je pojasnil belgijsko stališče Theunis, ki je soglašal s francoskim načrtom, omenjajoč, da je Belgiji v reparacijah priznana prioriteta. Ob 7.25 je bila seja končana.

— London, 3. januarja. (Izv.) Ves angleški tisk s pozornostjo proučava francoski načrt in opozarja še vedno na možnost, da se med Anglijo in Francijo doseže pravičen in pošten kompromis. V informiranih krogih pa računajo tudi z možnostjo, da pariška konferenca ne obrudi pozitivnih sadov in da pride do preloma med Anglijo in Francijo.

Politične vesti.

— Tendenciozne izmišljotine. Beogradsko »Vreme« poroča v svojem političnem dnevniku med drugim tudi to-le: »V Sloveniji mislijo radikalci nastopiti s svojo kandidatsko listo v obeh volilnih okrožjih. Tam se deluje za volilni sporazum s skupino demokratskih disidentov Hribar - Ravnihar, a mogoče tudi z dr. Šusteršičem.« Ugotavljamo, da je ta vest, v kolikor se tiče Ravniharjeve skupine, brez vsake podlage. Drugo poročilo priobčuje beogradska »Samouprava«. Glasi se tako-le: »Okrog »Slovenskega Naroda« zbrani disidenti demokratske stranke snujejo novo stranko, ki se bo imenovala »Narodno - napredna in demokratska stranka okrog »Slovenskega Naroda«. Ta stranka, ki je dejansko samo mala skupina, bo delovala skupno z onimi strankami, ki se izrekajo za zagrebško resolucijo, za sporazum s Hrvati, za nedeljivo Slovenijo in proti korupciji in politični nepoštenosti.«

— Konstatiramo, da se doslej stranka pod imenom, kakršno ji daje »Samouprava«, ni ustanovila, na drugi strani pa je točno, da bo skupina »disidentov demokratske stranke«, kakor jih je krstila »Samouprava«, delovala skupno samo s strankami, ki so za nedeljivo Slovenijo, za sporazum s Hrvati, vobče za one ideje, ki jih vsebuje zagrebška resolucija.

— Šusteršič in »Slovenec«. »Slovenec« se silno zgraža, ker je Šusteršič prišel v Beograd in ker so ga prijazno sprejeli Pašić in drugi politiki. Poudarja, da je to tisti Šusteršič, ki je vodil na Slovenskem avstrijsko politiko in hujškal na vojno s Srbi. To je vse res. Prav nobenega povoda nimamo, da bi se zavzemali za dr. Šusteršiča, a če hočemo biti pravični in objektivni, moramo ugotoviti, da Šusteršič takrat ni bil — s a m. Imel je mnogo tovarišev, ki so delali isto politiko. Pred vsem je obosil s tem »Slovenec« samega sebe. Naj pogleda v svoje letnike, kaj je vse pisal v onih časih! In za pisavo »Slovenca« ni bil odgovoren Šusteršič, ki ni bil ne urednik, ne lastnik lista. Odgovoren je

v prvi vrsti škof, ki je pokrovitelj katoliške tiskarne in proti čegar volji se ne more v tiskarni natisniti niti ena beseda. A škof Jeglič ni samo dovolil, da je »Slovenec« pisal tako, on je na primer izdajal sam pastirske liste, da so se čitali vernikom v cerkvi. In vsak teh pastirskih listov vsebuje mnogo hujše hujškanje na vojno in napade na Srbe, kakor pa Šusteršičev govor. Ko je pa Avstrija propadla, je škof Jeglič vso krivico zvalil na svojega zvestega služabnika Šusteršiča in ga nagnal v tujino, sam pa se je šel v Beograd poklonit kralju in Pašiću ter je pripel na svoja prsa red sv. Save I. reda. Potem se je pa vrnil nazaj v Ljubljano in tukaj je njegova stranka proglašila — republiko. Da je bil kdo poprej zvest avstrijski državljani, a je sedaj tudi zvest državljani naše kraljevine, to je razumljivo, a da ima kdo na prsih najvišji red svetega Save ter je obenem načelnik republikanske stranke in glasuje za — komuniste, kakor je to storil dr. Jeglič pri zadnjih občinskih volitvah, to ne samo ni značajno, marveč je naravnost podlo.

— Imenovanje poljedelskega ministra. Ker je SKS definitivno odklonila vstop v Pašičevo vlado, sedaj beogradske listi priobčujejo kombinacije glede imenovanja novega poljedelskega ministra. Nekateri imenujejo Čedo Kostića, drugi Vojo Janjiča in Dragovića. Splošno naglašajo, da ne postane poljedelski minister noben dosedanjih ministrov brez portfelja, ker imata ta dva ministra nalogo, poročati vladi o položaju na Hrvatskem in v Sloveniji.

— Slovenska republikanska stranka sklicuje za nedeljo 7. januarja v Beje sestanek pristašev, kateremu bo baje prisostvoval tudi — Radić. Na tem sestanku bodo postavili kandidate za volitve v narodno skupščino.

— Imenovanje velikih županov. »Službene Novine« so včeraj objavile kraljev ukaz o imenovanju velikih županov. Z letno plačo 10.000 dinarjev so bili imenovani za velike župane: Janko Spasojević za raško oblast, Peter Blagojević za Timok, Milan Djaković za Zeto, Anton Vulović za Niš, dr. Gjorgije Bosković za Bitolj, z letno plačo 9000 dinarjev: dr. Vilko Baltić za Ljubljano, dr. Miroslav Ploj za Maribor, Jov. Aleksić, za Beograd, Fran Kukuljević za Zagreb, Panta Bantić za Bregalnico, Svetislav Pannović za Užice, Marko Novaković za Krusevac, Vasa Aleksić za Podrinje, Milan Sijepčević za Bačko, Stanoje Belić za Šumadijo, Živojin Ružić za Požarevac, Milan Srećković za Kosovo. Z letno plačo 8000 dinarjev: P. Juzbašić za Karlovac, dr. F. Gabrek za Osijek, P. Drakomirović za Vukovar, Krasojević za Mostar in V. Vučković za Niš. Božidar Krstić za Valjevo, Milan Nikolić za Sarajevo, Jovan Todorović za Liko, Vasa Isalović za Srem, dr. Peter Grisogono za Dubrovnik in dr. Ivo Petrović za Split.

— Bomba na »Novo Doba.« Dne 2. t. m. je bil aretirani finančni namestnik Stefan Zajec, ki je vrge bomb v uredništvo lista »Novo Doba.« Ubila je strojepiska in dva sotrudnika sta težko ranjena. Aretiranec je rekel, da je zmočil, ker je hotel vreči bombo v uredništvo »Života«, ki ga je bil napadel.

— V Zapadni Trakiji. Grška vojska v zapadni Trakiji se nahaja v zelo kritičnem položaju. Vojaki so se uprli, pretepajo častnike in zapuščajo samovoljno svoje čete. Že več dni se sliši v Trakiji močna kanonada. Vstaške čete iz De-deagača in Gumurdžina so se združile. Večina grških garnizonov je ujeta.

Prevoz v Judenburgu ustreljenih slovenskih vojakov.

Začetkom maja leta 1918 je med vojaštvom bivšega slovenskega 17. pešpolka v Judenburgu na Štajerskem nastal upor, ki je zahteval 6 žrtev. Te so bile po zadušnem upor na podlagi razsode prekega sodišča ustreljene in pokopane v skupnem grobu na pokopališču v Judenburgu.

Da počastimo spomin teh slovenskih vojakov, ki so v borbi za svobodo in v odporu proti avstrijskemu nasilju izgubili svoje življenje, se je osnoval v Ljubljani poseben pripravljalni odbor, ki sestoji iz bivših vojakov 17. pešpolka. Ta odbor namerava skrbeti za prevoz zemeljskih ostankov ob priliki tega upora ustreljenih vojakov iz Judenburga v domovino. Odbor hoče tudi skrbeti, da se preostalim priznajo primerne prekrbnine.

Da se pripravljalni odbor razširi in izpopolni in da se ugotove vse potrebne predpriprave za prevoz, ki mora biti veličastna manifestacija za našo svobodo, vabimo vse bivše vojaške in častniške bivšega 17. pešpolka, ki hočejo pri tem delu sodelovati, na informativni sestanek v posvetovalnico mestnega magistrata v Ljubljani na dan 5. t. m. Dobrodošli so nam tudi pismeni nasveti.

Priljubljeni odbor.

Gospodarstvo.

NOVA FINANČNA POLITIKA.

Naredba za poslovanje z devizami in valutami.

— Beograd, 3. jan. (Izv.) Finančni minister je izdal nastopno naredbo:

1.) Pooblašćeni zavodi za poslovanje z devizami in valutami imajo pri prejetanju dinarjev od uvoznikov, za nakup blaga v inozemstvu za dinarje postopati enako, kakor pri prodaji deviz uvozniku, to je, da morajo vse slučaje sprejetih dinarjev za plačilo blaga v inozemstvu vpisati v kontrolnik za uvoznike in da izvajajo obveznost za pravljanje po obrazcu II. člena pravilnika.

2.) Pooblašćeni zavodi lahko sprejemajo iz inozemstva naročila za prodajo deviz s tem, da ponudijo tretjino Narodni banki, dve tretjini pa prodajo na domačih borzah za dinarje. Pooblašćeni zavodi bodo pošiljali o tem tedenska izvestja generalnemu inspektoratu. Tako pridobljeni dinarji se lahko porabijo za varstvo valute.

3.) Poštne hranilnice in čekovni uradi lahko sprejemajo plačila v dinarjih za tromezma samo po pooblašćenih bankah, ki se imajo prepričati, da je dotični polagatelj izpolnil pogoje za polaganje dinarjev. S tem, da denarni zavodi polagajo dinarje, jamčijo oni poštnim hranilnicam in čekovnim uradom, da so to svobodni dinarji. Samo do 500 dinarjev smejo poštne hranilnice in čekovni uradi sprejemati neposredno na račun inozemcev. Te neposredne položne svote za kako inozemsko tvrdo pa ne smejo znašati več nego 5000 dinarjev v enem mesecu.

4.) Za inostransko iskanje v dinarjih, ki se lahko porabi za varnost valute in prenese z jednega inozemskega računa na drugi inozemski račun, se smatra: dinarsko iskanje inozemcev, nastalo s polaganjem dinarjev za kupljeno blago po točki I. te naredb; dinarsko iskanje, nastalo od prodanih deviz za račun inozemca na domačih borzah po točki 2. te naredb; dinarsko iskanje izprez 31. julija 1922 in kasneje nastalo z naredbo pod I. št. 12210 z dne 2. julija 1922 in št. 14080 z dne 2. sept. 1922, v kolikor je osvojen; dinarsko iskanje inozemcev pri poštnih hranilnicah in čekovnih uradih, nastalo po točki 3. te naredb; dinarsko iskanje, ki je nastalo vsled vplačila kuponov in obveznic na račun inozemca, za katero jamčijo pooblašćene banke, da so ti kuponi in obveznice državnih posojil v resnici last inozemca; dinarsko iskanje, nastalo vsled prisosa efektivnega denarja iz inozemstva, bodisi preko carinarne ali preko pošte; v prvem slučaju služni za dokaz zagotovilo dohodne carinarnice, v drugem pa se imajo poštne pošiljave pošiljati izključno Narodni banki ali njenim podružnicam v korist žiro-računa dotične pooblašćene banke; dinarsko iskanje, nastalo s specialnim odobrenjem generalnega inspektorata v slučaju, ki niso tu obseženi; na dovoljenja industrijalcev za sirovine, polmore vršiti arbitraža in tudi ne nakup deviz v deželi.

IZVOZNA CARINA.

Preklicane prejšnje navedbe.

— Beograd, 3. jan. (Izv.) Finančni minister je odredil preklic nastopnih finančnih naredb:

Iz marca 1922: arbitraža deviz izvoznikov; naredba o načinu arbitraže za neprodanimi devizami; dovoljenje za nakup deviz za podvoz; pogodba dovoljenja industrijalcev; iz aprila 1922: pogodba dovoljenja veletrgovcev s koksom in ogljem; pogodba dovoljenja industrijalcev za sirovino, polsirovine itd.; navodila za carinarnice; naredba o poslovanju odbora pri izdajanju dovoljenj; dovoljenja brez pravice za nakup deviz. Iz julija do oktobra: odobrenja odbora za polaganje dinarjev; poslovanje preko posredovalcev; poštni paketi; zaprti računi; zabrana nakup deviz; izvoz dolarjev. Pravilnik, ki bo obsegal te navedbe, izide tekom januarja.

— g Nove tržne cene v Mariboru.

Nov tržni cenik izkazuje v splošnem iste številke kakor cenik z dne 15. decembra. Podražilo se je salo od 28.50 na 30 din., telečje kože od 12.50 na 15 din., sladkor povprečno za 2 din. Znižala se je samo cena za mleko oziroma se je ustallila od prethranjih božičnih cen 6 do 7 din. na 3.50 din. Ne izkazuje pa novi tržni cenik novega podražanja kruha, kar peki utemeljujejo z vednim naraščanjem cen moka. Zakaj to naraščanje cen moka ni dosedaj nikjer razvidno iz tržnih cenikov? Kdo govori resnico, ali uradni tržni cenik ali peki? In katera oblast je pekom dala dovoljenje kar preko noči in brez predobvestila občinstva podražiti pečivo? Ali so mariborske oblasti res že brez vsake energije tam, kjer treba energijo brez pardona pokazati? — Na ta vprašanja bi radi imeli odgovor.

— g Zagrebški trg. Zagreb 3. januarja. Cene v dinarjih za 100 kg. postavno bačka, odnosno vojvodinska postaja notirajo: Pšenica 425—437.50, rumena koruza 287.50, pisani fižol 375, beli 350, pšenična moka »0« 640—662.50, »2« 612.50—637.50, »6« 587.50—612.50, za krmo 250—275, drobnji otrobi 175—200, debeli 200—225. Mirna tendenca.

— g Zagrebški tedenjski semenj. Zagreb 3. januarja. Srednje velik semenj. Razen nekoliko domačih prašičev, slab prigon. Sena je bilo precej, a konj skoro nobenih. Notiranje v dinarjih. Voli I. vrste 8.50—9.50 II. 7—8.25, III. 4.50—5.75, krave I. 7.50—8.50, II. 5—6.50, III. 4—5, teleta I. 12.50—13.50, II. 12—12.50, III. 11—11.50, svinje I. vrste 19.50—20.50, II. 17.50—18, III. 15.50—17. (Cene za kg žive vage).

— g Beogradska blagovna borza 3. januarja. Beograd 3. januarja. Številke značilno ponudbo, iskanje in v oklepaju zaključek. Notirajo: Pšenica Šabac (75.50 kg)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 4. januarja 1923.

— **Jugoslovenska zajednica.** Vodstvo »Jugoslovenske zajednice« je imelo v zadnjem času več sej, na katerih se je razpravljalo o splošnem političnem položaju, predvsem pa o stališču, ki ga naj »Jugoslovenska zajednica« zavzame napram novi situaciji, ki je nastala vsled razpusta parlamenta in razpisa volitev v narodno skupščino. V vseh vprašanih se je dosegla popolna soglasnost in enodušnost v naziranjih, kar izrecno ugotavljamo.

— **Nezgodna kraljica.** Po poročilih nekaterih listov si je kraljica Marija pri igri tenisa izpahnila nogo.

— **Kralj med deco.** V ponedeljek popoldne je kralj obiskal zavetišče revne dece, ki je proslavila praznik svetih patriarhov (Ocevi). Deca je zapela narodno himno, nakar je neki mali dečko pozdravil kralja in mu podal soplek cvetja. Kralj se je z otroci ljubeznivo razgovarjal. Deca je nato kralja darovala usnjat album s slikami raznih zgradb in prostorov dečjega doma. Kralj se je presrečno zahvalil za dar, nakar sta dva gojenca po narodnem običaju vezovala kralja. Kralj si je nato ogledal razstavo dečjih darov ter se nato burno pozdravil odpeljal.

— **Kraljev dar.** Kralj je daroval dilaškemu društvu »Božična Jelka« v Beogradu 5000 dinarjev.

— **Velesrbska simpatija** je dandanes najhujši očitak, s čimer razpolaga stara, avstrijsko prežeta brblja ali komunistični harlekin »Slovenec«. Ni čuda, da se to trobilo najbesnejšega avstrijskega patriotizma še vedno zvija v stari svoji neozdravljivi boleznini. In če v tem svojem položaju bruha žveplo in ogenj na vse, kar ne diši po Dunaju, kar se ne vješa s habsburško zaljubljenostjo in njeno znano protekcijo najostudnejšega nazadnjaštva, nam bodi vsem, ki stojimo v naprednih vrstah, najjasnejši in najnujnejši dokaz, da smo do sedaj tem razdiralnim elementom, in naj bodo črno, rdeče ali vijoličasto oblečeni — preveč in predolgo prizanašali. Sedaj v bližajočem se volilnem času je najlepša prilika, da se vse to dosedanje prizanašanje popravi. Skrajni čas je, da se pomete z vso to velerimsko golaznijo, ki že davno več nima — ali sploh nikdar ni imela prav nobenega in zlasti ne jugoslovenskega značaja, ki zmerja sedaj zlasti naš list v najgromčnejšem avstrijskem prav takimi priimki, kakršnih si to gospodje navajeni v svojem ekskluzivnem občevaranju z znanimi farovski kuharicami in — kraljicami.

— **Navodilo carinskim nameščencem.** Finančni minister dr. Stojadinović je izdal na podrejene carinske organe to-le navodilo: »Z več strani sem bil opozorjen na to, da postopajo carinski organi čisto brutalno proti potnikom, zlasti ob priliki carinskega pregledovanja in pri izvrševanju dosedaj izdanih naredb glede iznosa valute iz naše države. Dasi ostanejo v tem oziru v veljavi vse prejšnje navedbe, vendar je moja želja, da se carinski pregled v bodoče vrši v blažji formi, ne da bi se pri tem izvajale skrajne konsekvence pri preiskavi potnikov in pri pregledovanju njihove prtljage, kolikor se to nanaša na valuto. Paziti je seveda treba, da se brez dovoljenja ne prenaša večja količina denarja v inozemstvo, toda za par dolarjev ali frankov več ni treba delati prevelikih težkoč. Osebito priporočam carinskim uradnikom, da postopajo bolj taktno in prilazno napram potnikom, zlasti pa napram tujcem, ki so podaniki prijateljskih in zaveznih držav, kakor tudi, da se vedejo tako napram tranzitnim potnikom, katerim niso znane odredbe in določbe naših zakonov.« To navodilo finančnega ministra z zadoščenjem pozdravljamo in želimo samo, da bi se po njem ravnavali vsi carinski nameščenci, ki so v tem pogledu doslej zares mnogo grešili.

— **Minister dr. Zupančič v Ljubljani.** Po poročilu iz Beograda je snoči odpotoval minister dr. Niko Zupančič v Ljubljano, kamor dospe danes popoldne. Beogradski listi javljajo, da ima minister naloge osnovati v Ljubljani dva nova lista, ki bosta zastopala politiko radikalne stranke.

— **Bolezen generala Maistr.** Iz Maribora nam poročajo: General Maistr leži že dlje časa bolan na svojem domu v Mariboru. General se ne more gibati, ker ima težke cteklene na nogi.

— **Lahko je obolel,** kakor nam poročajo, minister na razpoloženju dr. Gregor Žerjav. Ze več dni ne zapušča sobe.

— **Iz železniške službe.** Službene Novine objavljajo več ukazov o premetitvi oziroma vpokolitvi višjih železniških uradnikov v ministrstvu saobračaja in pri posamičnih direktoratih državnih železnic. Pri direktoratu državnih železnic v Zagrebu sta vpokojena ravnatelj Leonid Franc in njegov pomočnik ing. Makso Klodič. Začasno vodstvo zagrebske direkcije je poverjeno Bogdanu Vrbaniču, dosedanjemu načelniku strojne oddelka iste direkcije, za njegovega pomočnika pa je do-

ločen Ivan Franc-Požezanin, dosedajni načelnik bolnišnice zavarovalnega oddelka pri tej direkciji.

— **S pošte.** Imenovani so: za šefa oddelka IV. razreda šefa ods. V. razr. dr. Joško Lebar in dr. Fr. Janžekovič pri ravnateljstvu v Ljubljani; za upravnika II. razreda upravnika III. razr. Iv. Velopić v Ptuj in Jakob Novak v Mariboru 2; za poštarje V. razr. Fr. Levstec, Iva Črnič, Ig. Brenčič, Fr. Ferjančič, Fr. Leben, Iv. Stanič, Vojteh Prodan, Makso Rems, Stanko Tratnik, Miroslav Köchler, Josip Lamprecht, K. Balke, Alojzij Krauland in Viktor Kliner v Ljubljani, Miroslav Urbanec, Milan Lenassi in Mirko Grošel v Mariboru; za poštarja V. razr. pisarniški manipulant III. razr. Ivan Mlač; poštarji VI. razr. Albert Gabrič v Rogoški Slatini, Rajko Koritzky v Ljubljani in Ivan Plaustner v Mariboru ter provizorični poštarji oziroma poštarice I. razreda Iva Magdič v Trbovljah, Amalija Draksler na Bledu, Marija Rabič v Ptuj, Marija Verlič in Justina Kobal v Mariboru, Mara Kržišnik v Litiji, za poštarico II. razr. poštna odpravnica Ana Mohar v Ljubljani. — Poverjeno je stalno vodstvo omoške pošte poštarju V. razreda Antonu Pevcu. — Podeljena je odpravnika služba v Kresnicah poštenu pomočniku Ivanu Moharju, v Libelcih poštenu pomočniku Josipu Kertu. — Premeščeni so: Kontrolor Jernej Vengur iz Gornje Radgone v Celje, upravnica Marija Uranova iz Ptujke gore v Maribor, poštar Aleksander Dimovič iz Ljubljane v Zagreb, poštarica Amalija Gliha in Danica Kobal iz Ljubljane v Maribor, poštarji oziroma poštarice Marica Mozetič iz Ljubljane in Stefanja Schiffer iz Ptuja v Maribor, Anica Pirc iz Ljubljane v Trbovlje, Fr. Jurjašovič iz Maribora v Bos. Krpu ter Janko Schrey iz Bos. Krpu v Ljubljano, provizorična poštarja Jelenka Marinković iz Ljubljane in Knjaževac in Jovan Stojanović iz Ljubljane v Kursimlje. — Poštni službi se je odpovedala začasno poštarica Franciška Semo v Kočevski reki.

— **Ruska predavanja.** Uprava ruskega odbora priredi v januarju in v prvi polovici februarja več javnih predavanj. Dobitek teh predavanj je namenjen za rusko knjižnico in za revne ruske dijake v Ljubljani. Predmet predavanj bo: 1. »Legenda o papežu Silvestru II. (Herbertu) in njen pomen za zgodovino evropske kulture.« (Univ. prof. N. M. Bubnov.) 2. »Bogoiskatelji, evrazijci in materijalna kultura (Univ. prof. A. D. Bilinovič.) 3. Krogotek ogljika v življenju in naravi (Docent E. J. Kausky.) 4. »Pomen sprejema krščanstva v življenju Slovanov in z njim grško-rimske kulture.« (Univ. prof. Jasinski.) 5. »Ruska cerkev v današnjem času in v bližnji bodočnosti (g. N. F. Jezerški.) 6. O molekularni energiji (g. V. S. Isajevič.) 7. »Revolucija v ruski poeziji (g. N. Preobraženski.) Dve zadnji predavanja bode v slovenščini, ostala pa v ruščini. Prvo predavanje (prof. Bubnov) bo 5. januarja ob 7.45 zvečer v poslopju državne realke; drugo (prof. Bilinovič) 14. januarja ob 14. popoldne v veliki dvorani univerze in tretje 18. januarja ob 7.45 zvečer v realki. Čas in mesto drugih predavanj bo naznanjen pozneje.

— **Za Aškerčev spomenik.** Našemu uredniku so izročili za Aškerčev spomenik: g. Fran in g. Roza Krapeš 200 Din, g. Rudolf Sark 100 Din, g. V. Sajovic 100 Din, g. Viktor Bohinc 100 Din, g. dr. Fran Zupanc 100 Din in g. Miško Gabrič 50 Din, g. dr. Gustav Gregorin 50 Din, neimenovan 50 Din, g. dr. Ig. Rutar 25 Din, g. inž. Hleng 37 Din, g. Lilleg 30 Din, g. M. Spindler 20 Din in g. Grünfeld 20 Din, neimenovan 10 Din, neimenovan 20 Din, skupaj 912 Din. Iskrena hvala darovalcem, naj bi jih posnemali še drugi!

— **Za Cankarjev spomenik** sta izročila našemu uredništvu g. Fran in g. Roza Krapeš 125 Din. Iskrena hvala!

— **V Nišu je umrla** dne 31. decembra v cvetu mladosti v svojem 18 letu gđ. Bosilika Nenadovičeva, hčerka našega dobrega prijatelja g. Jase Nenadoviča, direktorja invalidskega doma in staroste ondotne sokolske župe. Naše iskreno sožalje!

— **Umrl je v Dramljah** 3. januarja posestnik Miloš Jarnovič v starosti 57 let. Pokojnik je bil vedno narodnega mišljenja.

— **Slovenske gospodinjice** opozarjamo, da je izšel Gospodinski koledar, kakor ga je uredila naša pesnica Uta in ki se je vsled svoje praktične uredbe lansko leto zelo priljubil ter popolnoma uveljavil. Dobi se v vseh knjigarnah po 10 D, člani pa ga dobe v pisarni Jugoslovenske Matice, Pred Škofijo 21, za 8 D.

— **Slovenkam!** Splošno žensko društvo pozivlja Slovenke izrom domovine, da se naroče na slovenski mesečnik »Ženski Svet«, ki je z novim letom začel izhajati v Trstu pod uredništvom gđ. Pavle Hočevarjeve. List je res dober in raznovrsten ter najde vsaka Slovenka v njem zanimivega in koristnega. Vsaka številka velja 4 Din, torej letno 48 Din, polletno 24 Din, četrtletno 12 Din. Naročila sprejema g. Ljudmila Prunkova, Ljubljana, Grabljevo nabrežje 14.

— **Darilo.** Alojzij Accetto, stavbenik Din. 100 realčnemu podpornemu društvu mesto vena pok. prijatelju Antonu Petroviču, rač. ravnatelju.

— **Pogreb ravnatelja Petroviča.** Včeraj popoldne so položili zadnje zemeljske ostanke računskega ravnatelja Petroviča k večnemu počitku. Velikasten pogreb, ki se ga je udeležilo številno občinstvo, je pričel o priljubljenosti pokojnika v Ljubljani. Na čelu žalnega sprevoda je korakala godba Sokola II. ki je svrjala tuborne žalostinke, zatem je sledilo članstvo Sokola II. Za bogato v venci obloženo krsto so stopali pokojnikov sorodniki, uradniki finanč. delegacije, na čelu jim del. dr. Karel Šavnik in dvor. svetnik Fran Bonač, zastopniki vseh drugih uradov, številni pok. prijatelji, zastopniki raznih društev in korporacij katerih član je bil pokojnik, in mnogo drugega občinstva. Pevski zbor »Glasbene Matice«, katere navdušen član je bil pokojnik dolga desetletja, je bil skoraj polnočtevno zastopan. V slovo mu je zapel dve v srce segajoči žalostinki pred domom in na Martinovi cesti. Pogreba se je udeležil tudi predsednik »Glasbene Matice« dr. Vladimir Ravnihar in upravnik Narodnega gledališča Matej Hubad.

— **Trgovski list.** ki je last trgovski-industrijske družbe »Merkur«, se je preselil v svojo lastno hišo v S. Gregorčičevi ulici, kjer je nameščena tudi moderno urejena lastna tiskarna, ki je pričela pravkar obratovati. »Trgovskemu listu«, ki izhaja kot strokovno glasilo naših trgovcev trikrat na teden, želimo pod novo lastno streho mnogo uspeha in lep razvoj.

— **Zdravniška služba v Celju in Slovenjgradcu.** Zdravstveni odsek za Slovenjgradcu razpisuje službo okrajnega zdravnika za okrajno sanitetno upravo v Celju in v Slovenjgradcu. Interesentje se opozarjajo na razpis v Uradnem listu.

— **Stalni volilni imenik volilcev za mesto Celje** so razgrnjeni pri mestnem magistratu v sobi št. 5, vsak dan od 8.—12. in od 2.—5. ure pop. vsakomur na vpogled.

— **Pri okrožnem sodišču v Celju** se nahaja v preiskovalnem zaporu neki Karol Pristovnik, pri katerem so našli večjo množico razne obleke. Sumi se, da je Pristovnik vse to pokradel. Policijski urad v Celju objavlja seznam teh predmetov in pozivlja event. lastnike, da se zgledajo pri policijskem oddelku v sobi št. 2.

— **Protestni shod javnih nameščencev v Celju** proti povišanju stanarine se vrši v petek 5. januarja ob 19. v mali dvorani hotela »Union«.

— **V likvidaciji** se nahaja »Produktivna zadruga čevljarjev-vojnih invalidov« v Celju.

— **Čudna eskorta.** V torek so pripeljali v preiskovalni zapor okrožnega sodišča v Maribor ženo nekega orožnika iz mariborske okolice. Ženo je dal aretirati lastni mož orožnik, ker je osumljena tatvine 30.000 K hišnemu gospodarju. Nesrečni mož je obenem izročil sodišču tudi tožbo za ločitev zakona.

— **Uboj na vasi.** Na Sv. Stefana dan so fantje v neki gostilni v Ribnici pri Dolenji vasi popivali. Med brati Perdan in brati Tekave pa je izbruhnil prepir, ki je končal s tem, da sta Anton in Fran Tekave napadla z noži oba Perdana. Starejši brat je pri tem dobil z nožem sunek v roko in je radi izkrevavitve umrl še tekom istega dne, mlajši brat Anton pa je bil s težkimi poškodbami na roki in na glavi prepeljan v bolnico.

— **Napad.** Rudarja Karla Gačnika iz Krmelja je na novega leta dan napadel rudar Franc Jerovšek z nožem in mu prizadel več poškodb. Prepeljan je bil v bolnico.

— **Prilet tat zimskih sukenj.** Policija je aretirala nevarnega tatarja, v čigar posesti je našla dve zimski suknji, katerih lastniki niso znani. Komur je bila ukradena zimska suknja v času med 22. in 28. decembrom, naj se zgleda na policijskem ravnateljstvu v III. nadstropju, soba št. 19, pri g. Grudnu.

— **Posten najditelj lornjona z zlato verzičco!** Ena naših igralk je v ponedeljek na novega leta dan, zvečer med tričetrt na 8. in 8. uro na potu po Rimski cesti, Valvazorjevem trgu ali začetku Križevniške ulice izgubila izposojen lornjon z dolgo zlato verzičco; ker ni imovitva, jo izguba zadene silno težko. Najditelj se lepo prosi, naj bo tako pošten in dobrega srca, da odda najdeno v kavarni Zalaznik proti nagradi. — Št. Jakobski gledal. oder.

Sokolstvo.

— **»Sokol L.«** Danes v četrtek zvečer seja zabavnega odseka. Prosim vsi! Zdravol — Predsednik.

— **»Sokol L.«** vabi in opozarja bratsko članstvo in cenj. občinstvo na društveni ples, ki se vrši v petek 5. januarja zvečer v dvorani Filharmonije. Vstopnice po 10 Din. so v predprodaji na Taboru. Istotam se dobe plesni redi. Za bratske posete se priporoča odbor. Zdravol!

— **Sokolsko društvo v Šiški** priredi v soboto 6. jan. t. l. ob 17 (5) uri v društveni telovadnici telovadno akademijo. Na sporedu so deklaracije in izorne telovadne točke kakor proste vaje, in ritmične vaje, boks itd. V nedeljo 7. t. m. ob 14. (2) uri se akademija ponovi. Domači naraščaj ima ta dan prost vstop. Vstopnina sedeži 5 stolišča 3 Din. — Zdravol!

— **Sokol v St. Vidu.** Redni občni zbor sokolskega društva v St. Vidu nad Ljubljano se bo vršil v nedeljo 7. januarja 1923 ob 3. popoldne v prostorih ljudske šole. — ODBOR.

Turistika in sport.

— **Otvoritev koč na Vel. Planini.** Jugoslovenski zimsko sportni savez vabi vse smučarje, da se udeležijo otvoritve prve zimске sportne postojanke v naših alpah t. j. koč na Vel. Planini, ki jo otvorimo v soboto 6. t. m. Odhod iz Ljubljane v petek popoldne.

— **S. K. Primorje.** Redni občni zbor S. K. Primorje se vrši v nedeljo dne 14. januarja ob 10. popoldne v salonu gostilne pri Levu na Gosposvetski cesti in ne, kakor svoječasnno javljeno, v mali dvorani mestne posvetovalnice. — Tajnik.

NAJNOVEJŠA POROČILA.

JULIJSKA KRAJINA — RAZDELJENA.

— Trst, 4. januarja (Izv.) Danes se izvrši v ministrski seji v Rimu razdelitev Julijske krajine na tri province in sicer 1. Trst z Miljami in Tržičem; 2. Videm z Gorico in 3. Istro s Pulo kot glavnim mestom. Rešitev je taka, da ogromna večina prebivalstva obeh narodov ž njo ni zadovoljna. Posebno občutno je zadeta Gorica, ki pride pod Videm. V vojni in po vojni se je tako pogostoma naglašala važnost Gorice, sedaj je pa podrejena Vidmu. Uradno poročilo k sistemizaciji je pisano pod vtiskom krivice, storjene Gorici, zato pa jo tolaži na poznejše čase, ko bo mogoče gorško provinco vstvariti »po izvršeni asimilaciji slovenskega elementa.« Italijansko nasprotstvo do Jugoslovenov je rodilo tako razdelitev Julijske krajine, toda ali bodo uspehi razdelitve res takli, kakor jih pričakujejo nacionalni intrasigentje, to je odprto vprašanje. Najbrž se kruto varajo, kajti zgodovina prič, da se narodi ne »asimilirajo« kar čez noč in nihče ne ve, kakke dogodke skriva v sebi bodočnost.

NAJVEČJA FINAČNA TRANSAKCIJA.

— Washington, 3. januarja. (Izv.) Angleški zakladni minister Baldwin je predložil ameriškim državam načrt ureditve medsebojnih državniha financ. Angleška vlada je pripravljena Ameriki celokupni britanski vojni dolg z vsemi obrestmi in brez vsakega odpisa v najkrajšem času poplačati. Plačilo tega dolga bo v zgodovini finančne politike eden največjih dogodkov, ker bo to največja finančna transakcija sveta.

MADŽARSKI FAŠISTI.

— Budimpešta, 3. januarja. (Izv.) Državni upravitelj Horthy je danes zvečer sprejel posebno deputacijo Društva madžarskih fašistov. Predsednik organizacije Borujansky je upravitelju kratko poljsni program madžarskih fašistov. Upravitelj Horthy je z velikim zanimanjem sledil posamičnim programnim točkam ter s poudarkom naglašal potrebo združitve vseh nacionalnih sil.

Borzna poročila.

— Zagreb, 4. januarja. (Izv.) Zaključek. Devize: Curih 17.80, 17.85, Pariz 6.70, 6.75, London 436.—, 438.—, Berlin 1.22, 1.25, Dunaj 0.133, 0.1345, Praga 281.—, 284.—, Trst 483.—, 487.—, Newyork 93.—, 93.75 (ček), Budimpešta 3.75, 3.80, Valute: dolar 92.—, 92.50, lira 4.79, 4.82, francoski frank —, 6.70.

— Curih, 4. januarja. (Izv.) Današnja predborza: Beograd 5.60, Berlin 0.07, Dunaj 0.0075, Budimpešta 0.2175, Praga 16.—, Mila 27.30, London 24.50, Newyork 5.28, Bukarešta 3.05, Sofija 3.60.

Društvene vesti.

— Kolo jugoslovenskih sester priredi tudi letos božičnico v petek 5. jan. ob 3. popoldne v Mestnem domu, kjer bo 560 otrok obdarovanih z obleko, perilom ali obutvijo. Vabljeni so vsi dobrotniki društva.

— **Udruženje Koroških Slovencev** v Ljubljani priredi v soboto, dne 6. t. m. ob 20. v prostorih restavracije »Mrak« Rimsko cesta svoj družabni večer. Sodeluje kvartet in člani orkestra »Mladinske zveze«, šaliva pošta itd. Vabi se vse Korošce in prijatelje Korotana. Za jed in pijačo bo preskrbljeno. Udeležite se polnočtevno, ker s tem pripomorete našim bednim Korošcem.

— **»Bratstvo«** ima svoj redni občni zbor v petek dne 5. jan. 1923. ob pol 8. uri zvečer v salonu hotela »Lloyd« na St. Petra cesti s sledečim dnevnim redom: 1.) Poročilo predsedstva; 2.) poročilo odsekov; 3.) volitev novega odbora; 4.) slujajnost. Pozivamo vse člane društva, da se v največjem številu udeležijo tega važnega občnega zbora, ki naj bo pričetek novega vztrajnega dela, kakor tudi vspodbuda za delo v prihodnjem letu. Nasvidenje, ODBOR.

— **Prostovoljno gasilno društvo na Lavreci** priredi 6. t. m. v prostornih prostorih g. Ivana Ogrina veseličo s plesom, petjem, šalivo pošto itd. Pričetek ob 15. popoldne. K obilni udeležbi vabi odbor.

— **Društva državnih pisarniških uradnikov** družabni sestanek se vrši v petek dne 5. t. m. ob 8. zvečer v posebni sobi restavracije Tratnik, Sv. Petra cesta. Radj važnosti sestanka je pričakovati polnočtevilne udeležbe.

Glavni urednik: RASTO PUSTOSLEMSEK. Odgovorni urednik: VALENTIN KOPITAR.

— Čevlji domačih tovarn Peter Korina & Ko. z znakom »Peko« so najboljši in naicenejši. Zahtevajte jih povsod. Glavna zaloga na drobno in debelo Ljubljana, Breg št. 20.

Bonačev Reležni koledar

se dabi o oseh frgovinah s pazirjem ali se pa narova direktno o tovarni

Iv. Bonač sin, Čopova cesta 16 Cena Din 15.— s pošto Din 18.—

Dva dijaka

srednješolca se sprejme na hrano in stanovanje v bližini obrtne šole. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 96

Nemeblovano sobo

išče soliden gospod. Ponudbe pod »Miro« pošto ležeče Ljubljana 1. 97

Kupim rabljeni jarmenik

za vodno žago v dobrem stanju. Stojan BOSANIČ, Bihač, Bosna. Družba »Mirija« Ljubljana, Kralja Petra trg 8. Telef. 202

Prodaja bukovih drv

na debelo in drobno, žaganje drv. dostava na dom. 10144

Kupim malo hišo ali vilo v gozdnatem kraju. — Ponudbe z natančnim popisom in ceno na naslov: Gornik, Libeliče pri Dravogradu. 11731

Iščem posojilo 7000 Din

proti dobrim obrestim in sigurnemu jamstvu za pol leta. Ponudbe pod »Posojilo/98« na upravo Slovenskega Naroda.

Službe išče tarifer,

prvovrstna moč, za pregledovanje vozniških listov. Ponudbe pod »Tarifer/22« na upravo Slovenskega Naroda.

Samostojna medistinja,

Slovenka, z dveletno prakso na Dunaju, IŠČE MESTA v domovini. — Ponudbe pod Modistinja/126 na upravo Slovenskega Naroda.

3 spalne oprime

masivne, orehove in jesenove po ceni na prodaj. Erman in Arhar, St. Vid nad Ljubljano 4. 94

Službo hišne išče

gospodična, katera zna šivati in bi tudi pomagala kuhati. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 121

Takoj se ceno prodaja

radi selitve spalnice s kuhinjsko opremo. — Komenskega ul. 26, dvorišče desno, 2 vrata. 67

Knjigovodja-bilančnik

z večletno prakso pri veleindustrijskih podjetjih. Išče službo. Ponudbe pod »Perfekten/39« na upravo Slovenskega Naroda.

Korespondentinja

z daljšo prakso, zmožna perfektno slov. in nemškega jezika, izurjena strojeviska ter večja vseh pisarniških del, želi primernega mesta. Ponudbe pod »N. Z. 13« na upravo Slov. Naroda. 13

Oglje,

sahu, bukovu, vsaka množina, se kupi. LUDVIK ILERSIČ, Ljubljana, na Friškovicu. 125

Poštena in delavna zakonska dvojica brez otrok

išče boljše mesto kot hišnik v službi, tudi obenem službo pis. sluge. — Dopisi pod »Hišnik/61« na upravo Slovenskega Naroda.

Dobro ohranjen klavir

(Konzertflügel, Stutzflügel) dobro ohranjen in priznane trdnosti, se kupi. — Ponudbe pod »Dobro ohranjen/78« na upravo Slov. Naroda.

Velika soba,

13 m dolga, s strogo separatnim vstopom, v sredini mesta, ugodna za pisarno, se zamenja z družinskimi stanovanjem iz 2 sob, ali pa se odda dotičnemu, ki posodi 30.000 Din. Ponudbe pod »Pisarna/117« na upravo Slovenskega Naroda.

Odda se

TRI MESECE STARO PSICO (Foks) v hotelu »Tivoli«. 122

Stanovanje in hrano

iščeta za takoj dva dijaka. Ponudbe na upravo Slov. Naroda pod »S./105«. 105

Sprejme se takoj

k mirni stranki kot zastovalec soliden gospod. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 100

Kontoristinja

z enoletno prakso želi premeniti mesto takoj ali pozneje. Gre tudi na deželo. Plača za začetek postranska stvar — pozneje po zmožnosti in dogovoru. Ponudbe pod »Najvestnejša/42« na upravo Slov. Naroda.

Korespondentica srbo-hrvatskega jezika

s poznavanjem srbohrvatske steno- grafije in strojeviske ter nemškega jezika (absolventinja trgovske akademije) išče nameščenje za takoj. Ponudbe pod »Delo/111« na upravo Slovenskega Naroda.

Pisarniška moč,

absolventinja osemrazredne dekliske šole in trgovskega tečaja s triletno prakso, vešča slovenskega, nemškega, deloma hrvatskega jezika, perfektna strojeviska, v knjigovodstvu deloma izurjena, išče primerne službe. Želi oskrbo v hiši. Gre tudi na Hrvaško ali v Dalmacijo. Ponudbe pod »Pisarniška moč/119« na upravo Slovenskega Naroda.

Službe iščejo:

ŠOFER »MEHANIČ« z večletno prakso. Zna popravila avtomobilov in vulkaniziranje. Sprejme tudi službo na deželi. — SKUPINA 10 DELAVCEV sprejme kakršnokoli delo. — Biro truda, hotel SOČA, soba 14, od 9.—12. ure. 115

Zamenjate se dve vili

z obsežnima vrtovima, skladiščem in hlevom v najlepši legi Ljubljane, 20 minut oddaljeni od glavne pošte za centralno ležečo hišo s trgovskim lokalom ali s hišo, katera se da v ta namen preadaptirati. — Ponudbe pod »S. A./106« na upravo Slov. Naroda.

Garažo

za shrambo epidemijske avtomobile, obstoječe iz 5 avtomobilov po 6 m dolgih, 165 cm širokih in 260 cm visokih, ter enega osebnega avtomobila išče v najem ravnateljstvo »Splošne bolnice« v Ljubljani, kamor naj se pošljejo tozadevne ponudbe. 99

Ponujamo po najnižjih cenah:

Petrolej
Benzin in trošarine prosti
benzin
Plinovo olje
1. raf. strojno olje
Dinamo olje
Cilindrovo olje
Tovot mast
Kolomaz
Olje za usnjanje
Parafinske sveče
Olje za transformatorje
Modra galica
od naših skladišč v Mariboru, Celju in Ptuj.

I. Mahorko,

družba z o. z. za razpečavanje mineraloljnih in kemikalnih izdelkov. — Centrala Maribor, telefon št. 153. 11737

Proda se

skoro nov otroški voziček. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 66

Na hrano in stanovanje

se sprejmejo trije dijaki-srednješolci ali gospodje v sredini mesta. Ponudbe pod »Stanovanje/30« na upravo Slovenskega Naroda.

Oddam prazno sobo

s posebnim vzhodom, pripravno tudi za malo pisarno (v pritličju) dotičnemu, kateri mi more posoditi 3500 Din. Naslov pove uprava Slov. Naroda pod »Takoj/10«. 100

Tračnice (šine)

na tekoči meter težke po 7 kg, z drobnim materialom ter vagonete-vozičke po 76 cm raztečine (razmaha) za prevoz drv in hlodov kupi firma R. TURČICA sinovi, Sisak. 20

Stavbišče se prodaja.

Isto obstoji iz velike njive ca. 4550 m², ležeča ob glavni cesti v Šmartno ob Savi, v bližini ljudske šole. Cena 22 dinarjev za kvadr. meter. Ponudbe pod »Stavbišče 11642« na upravo Slovenskega Naroda. 11642

Zračno sobo,

event. s hrano, če mogoče v sredini mesta, iščeta gospodični, ki sta čez dan odsotni. Ponudbe na upravo Slov. Naroda pod »Snažnost/56«. 116

Trgovsko nabraženi Srbin,

kateri govori tudi nemško, išče mesto potnika pri večjem industrijskem ali trgovskem podjetju v Sloveniji. Cenjene ponudbe naj se pošljejo: »R. S. B., poste restante, Beograd«.

Proda se njiva,

ki obsega približno 12.000 m², 20 minut oddaljena od ljubljanske glavne pošte, v občini Moste. Po 12.50 din za m². Naslov pove uprava Slov. Naroda. 11506

Proda se hotel,

v dobrem stanu z novo opremo, perilom itd., s krasnim vrtom in gozdnim parkom v prometnem kraju Jugoslavije. — Cena jako nizka, pogoj ugodni. Poizve se pisмено ali ustmeno pri Agenciji LUIGI SUSANIG, Gorica, Via Mazzini 3. 27

POZOR! Pred kratkim iz ruskega ujetništva se vrnivši bivši pekovski mojster iščem dobro idočo pekarijo v najem oziroma prostor za pekarijo. Pismene ponudbe na: L. KACIN, Vrhnika.

Radi prenovitve trgovine oddam dobro ohranjeno prodajalniško opremo kakor pulte, štelaze in registre blagajno po jako ugodni ceni. Vse je še v dobrem stanju in dobro ohranjeno. MIHAEL OMAHEN, Višnja gora.

Zastopnike (trg. potnike) in sicer krajevne za Ljubljano in okolico ter druge rajone, išče proti proviziji veletrgovina vina. Prvovrstne moči naj vpošljejo ponudbe pod »VPELJANA TRGOVINA/85« na upravo Slov. Naroda.

in sicer krajevne za Ljubljano in okolico ter druge rajone, išče proti proviziji veletrgovina vina. Prvovrstne moči naj vpošljejo ponudbe pod »VPELJANA TRGOVINA/85« na upravo Slov. Naroda.

Potreben kapital Din. 100.000. Ponudbe poštni predal 5, Maribor 113

Potreben kapital Din. 100.000. Ponudbe poštni predal 5, Maribor 113

Potreben kapital Din. 100.000. Ponudbe poštni predal 5, Maribor 113

Potreben kapital Din. 100.000. Ponudbe poštni predal 5, Maribor 113

Potreben kapital Din. 100.000. Ponudbe poštni predal 5, Maribor 113

Potreben kapital Din. 100.000. Ponudbe poštni predal 5, Maribor 113

Potreben kapital Din. 100.000. Ponudbe poštni predal 5, Maribor 113

Potreben kapital Din. 100.000. Ponudbe poštni predal 5, Maribor 113

Potreben kapital Din. 100.000. Ponudbe poštni predal 5, Maribor 113

Potreben kapital Din. 100.000. Ponudbe poštni predal 5, Maribor 113

Potreben kapital Din. 100.000. Ponudbe poštni predal 5, Maribor 113

Potreben kapital Din. 100.000. Ponudbe poštni predal 5, Maribor 113

Potreben kapital Din. 100.000. Ponudbe poštni predal 5, Maribor 113

Potreben kapital Din. 100.000. Ponudbe poštni predal 5, Maribor 113

Potreben kapital Din. 100.000. Ponudbe poštni predal 5, Maribor 113

Skladiščnik bi spremenil službo. NASTOP TAKOJ. — Ponudbe na upravo Slov. Naroda pod »Skladiščnik/109«. 109

V najem se vzame košnja v bližini pod Rožnikom. — Ponudbe na upravo Slov. Naroda pod »Rožnik/107«. 107

Išče se meblirano sobo

za dve osebi. — Plača dobro. Ponudbe pod »Doktor/110« na upravo Slovenskega Naroda.

Francoščino

podučuje izobražen gospod. Ponudbe pod »Francoščina/73« na upravo Slovenskega Naroda.

Išče se hišnjo,

pridno in pošteno, z znanjem nemščine, proti dobri plači. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 114

Iščem

za popoldne približno 14 letno deklico k enoletnemu otroku. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 118

Knjigoveškega pomočnika,

delavnega, išče knjigovodnica Zorič, Krško. — Ponudbe naj se pošljejo na »VIS«, Krško. 116

Prazno sobo

in domačo hrano ali samo sobo v mestu išče zakonski par brez otrok. — Ponudbe pod »Separatni vohod/127« na upravo Slov. Naroda.

Družabnika ali družabnico

sprejemem k dobro idoči trgovini v zelo prometnem industrijskem kraju na Gorenjskem. Potrebni kapital 40.000 Din z lastno so-udeležbo ali brez. Ponudbe pod »TAKOJ«, pošto ležeče, Begunje pri Lescah. 87

Kupim kmetško posestvo

na Dolenjskem ali Spodnje Štajerskem. Rediti se mora vsaj tri krave. V odgovoru se mora navesti velikost, v kakem stanju je hiša in kolika je cena. Ponudbe pod »Ugodna prilika/103« na upravo Slovenskega Naroda.

Prodaje se

u Reichenburgu posjed i to 6 i pol rali oranice, livade i pašnjaka u jednom kompleksu, a 6 rali mlade šume prikladne za sječu u jednom komadu. Od željezničke postaje Reichenburg posjed je udaljen 20 minuta hoda uz posjed teče potok, u kojem imade i preko ljeta dosta vode. Kuće nema, no imade štala za blago. Cijena je umjerena. Upute slati na Jurja CENANA, Zagreb, Ribnjak 12. 120

Papirna in galanterijska TRGOVINA

v prijaznem večjem mestu Jugoslavije, z zalogo in vsem inventarjem na prodaj. Potreben kapital Din. 100.000. Ponudbe poštni predal 5, Maribor 113

Potreben kapital Din. 100.000. Ponudbe poštni predal 5, Maribor 113

Potreben kapital Din. 100.000. Ponudbe poštni predal 5, Maribor 113

Potreben kapital Din. 100.000. Ponudbe poštni predal 5, Maribor 113

Potreben kapital Din. 100.000. Ponudbe poštni predal 5, Maribor 113

Potreben kapital Din. 100.000. Ponudbe poštni predal 5, Maribor 113

Potreben kapital Din. 100.000. Ponudbe poštni predal 5, Maribor 113

Potreben kapital Din. 100.000. Ponudbe poštni predal 5, Maribor 113

Potreben kapital Din. 100.000. Ponudbe poštni predal 5, Maribor 113

Potreben kapital Din. 100.000. Ponudbe poštni predal 5, Maribor 113

Potreben kapital Din. 100.000. Ponudbe poštni predal 5, Maribor 113

Potreben kapital Din. 100.000. Ponudbe poštni predal 5, Maribor 113

Potreben kapital Din. 100.000. Ponudbe poštni predal 5, Maribor 113

Potreben kapital Din. 100.000. Ponudbe poštni predal 5, Maribor 113

Potreben kapital Din. 100.000. Ponudbe poštni predal 5, Maribor 113

Potreben kapital Din. 100.000. Ponudbe poštni predal 5, Maribor 113

Potreben kapital Din. 100.000. Ponudbe poštni predal 5, Maribor 113

Blago za prevleko divanov in drugega pohištva v veliki izbiri, dalje različno platno in jute za tapetnike, sedlarje i. t. d. priporočila trdnika

A. & E. Skabernè Ljubljana, Mestni trg 10

Sprejme se takoj

spretna dekle z dežele, ki zna nekoliko šivati in ima veselje do kuhanja na dobro mesto. Vpraša se v restavraciji »Slone«, Ljubljana. 54

Svarilo!

Tvrčki Zabret & Co. v Briftu pri Kranju je bil ukraden od tovrstnega avtomobila magnetne znamke »C. U. 4« ter se svari pred nakupom.

Proda se zidana hiša,

krita z opeko, pol orala, sveta, praprava za vsako malo obrt. Pet minut oddaljena od kol. Brežice ob glavni cesti; ima tudi 20 sadnih dreves. Cena 180 tisoč kron. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 112

Praktikantinja (praktikant)

začetnica, z znanjem slovenske in nemške stenografije in strojeviske, se takoj sprejme. Lastno ročne pismene ponudbe pod »Praktikantinja/11702« na upravo Slov. Naroda do 5. januarja.

Vila na prodaj.

Ima pet sob, klet, verando, balkon, postansko poslopje, sadni vrt in vrt za zelenjavo. — Krasna lega. — Od pujske gimnazije samo pet minut oddaljena. Stanovanje na razpolago. VIČAVA PRI PTUJU ŠT. 10. 11247

Samostojni krojači

trezni in zanesljivi, dobro izveščani (tudi z dežele) dobijo za stalno proti kavciji razno konfekcijsko delo na dom. Vpraša se v Ljubljani, Emonska cesta št. 8—1 v pisarni. 10991

Lesene sode

dobro ohranjene, od petroleja, strojnega olja in strojne masti, kupi družba »ZORA«, Dunajska cesta, št. 33 (pri Balkanu). Ponudbam je navesti razpoložljiva množina sodov in skrajna cena.

Proda se mlinska oprava

radi izpremembe obrata z vsem inventarjem za dnevno kapaciteto od 1 vagona žita. — Stroji večinoma novi in moderni, ter dobro ohranjeni. Za natančnejše informacije se obrniti na upravo Slov. Naroda pod »Mlinska uprava/88«.

Znižane cene

pri A. Sinković nasl. K. Soss LJUBLJANA, Mestni trg 19.

pri A. Sinković nasl. K. Soss LJUBLJANA, Mestni trg 19.

pri A. Sinković nasl. K. Soss LJUBLJANA, Mestni trg 19.

pri A. Sinković nasl. K. Soss LJUBLJANA, Mestni trg 19.

pri A. Sinković nasl. K. Soss LJUBLJANA, Mestni trg 19.

pri A. Sinković nasl. K. Soss LJUBLJANA, Mestni trg 19.

pri A. Sinković nasl. K. Soss LJUBLJANA, Mestni trg 19.

pri A. Sinković nasl. K. Soss LJUBLJANA, Mestni trg 19.

pri A. Sinković nasl. K. Soss LJUBLJANA, Mestni trg 19.

pri A. Sinković nasl. K. Soss LJUBLJANA, Mestni trg 19.

pri A. Sinković nasl. K. Soss LJUBLJANA, Mestni trg 19.

pri A. Sinković nasl. K. Soss LJUBLJANA, Mestni trg 19.

pri A. Sinković nasl. K. Soss LJUBLJANA, Mestni trg 19.

pri A. Sinković nasl. K. Soss LJUBLJANA, Mestni trg 19.

pri A. Sinković nasl. K. Soss LJUBLJANA, Mestni trg 19.

pri A. Sinković nasl. K. Soss LJUBLJANA, Mestni trg 19.

pri A. Sinković nasl. K. Soss LJUBLJANA, Mestni trg 19.

Zahvala.

Ob priliki nenadomestljive izgube, ki nas je zadel vsled smrti dragega soproga, ozir. očeta, brata, strica in vsaka, gospoda

Leopolda Lavša

trgovca in posetnika

izrekamo srčno zahvalo vsem, ki so sočustvovali z nami. Posebno se zahvaljujemo častiti duhovščini, čast. sestram, telovadnemu društvu Sokol, Gasilnemu društvu, Bralnemu društvu, pevcem in vsem, ki so pokojnika spremlili na njegovi zadnji poti.

Tržič, 4. januarja 1923.

Zalutjoča rodbina
Lavš.

Potrjim srcem javljam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je Vsemogočni našo soprogo, ozir. čez vse ljubljeno mamico

Ivano Šmale roj. Stergar

trgovko v Mirni na Dolenjskem

po dolgem, mučnem trpljenju, prevideno s tolažili sv. vere v 62. letu njene starosti ob 6. uri v Mirni poklical k Sebi v boljše večnost. Truplo blage pokojnice se položi na tukajšnje pokopališče Sv. Helene ob 15. uri dne 6. t. m. k večnemu počitku.

Maše zadušnice se bodo služile v Mirni in drugih cerkvah.

Mirna, dne 4. januarja 1923.

Ivan Šmale, posestnik in klobučar, soproga.